

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θέσεις της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος αναφορικά με το προσχέδιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου

Εισαγωγή

Οι βασικές αναπτυξιακές επιλογές της Ελλάδας εστιάζουν σε δυο βασικούς στόχους: α) την ανάπτυξη της παραγωγικής – με την ευρεία έννοια – δραστηριότητας και β) τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Ο πρώτος στόχος επιδιώκει την αύξηση των επενδύσεων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων. Ο δεύτερος στόχος επιδιώκει την ανάπτυξη των λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας.

Το προσχέδιο νόμου για το νέο Αναπτυξιακό νόμο, αν και περιέχει κάποια στοιχεία ως προς τον πρώτο στόχο, δεν έχει καμία ένδειξη ως προς το δεύτερο στόχο. Συνεπώς είναι προφανές ότι δεδομένης της περιορισμένης έκτασης των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο προσχέδιο του νέου Αναπτυξιακού Νόμου που έχει τεθεί προς διαβούλευση, η όποια συνεισφορά δεν μπορεί παρά να είναι αντίστοιχα περιορισμένη, ως προς τις θεματικές και την έκταση της.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το δημοσιευθέν προσχέδιο, λόγω της γενικότητας και της αφαιρετικότητας του, δεν περιλαμβάνει καμία σχεδόν αναφορά σε θέματα αναπτυξιακής υποστήριξης σε συγκεκριμένες περιφέρειες της χώρας, κάτι που αναδεικνύουν με τις παρατηρήσεις τους, τα οικεία Επιμελητήρια. Για το λόγο αυτό και η παρέμβαση της ΚΕΕΕ θα παραμείνει επί των ζητημάτων που θέτει το προσχέδιο. Για τη διαμόρφωση των θέσεων της η ΚΕΕΕ άντλησε επιχειρήματα τόσο από την επιμελητηριακή κοινότητα της χώρας, όσο και από το περιεχόμενο των προτάσεων που κατατέθηκαν κατά τη διαδικασία της ηλεκτρονικής δημόσιας διαβούλευσης επί του προσχεδίου.

Σε κάθε περίπτωση η ΚΕΕΕ επιφυλάσσεται να τοποθετηθεί και επί του τελικού σχεδίου του Αναπτυξιακού Νόμου, όταν αυτό δημοσιοποιηθεί.

1^ο ζήτημα: Στρατηγικός Στόχος του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου

«Ένα νέο επιχειρηματικό και παραγωγικό πρότυπο που:

- θα μπορέσει να καταστήσει τη χώρα μας και πάλι ανταγωνιστική
- θα συμβάλει στον τεχνολογικό και γνωστικό της μετασχηματισμό
- θα ενισχύσει την εξωστρέφεια
- θα της προσδώσει ευελιξία ώστε να προσαρμόζεται άμεσα στις εκάστοτε απαιτήσεις των καιρών
- Θα προάγει τον υγιή ανταγωνισμό
- θα ενισχύσει την απασχόληση

και θα την οδηγήσει σε μία δυναμική και βιώσιμη ανάπτυξη με γνώμονα την Πράσινη Ανάπτυξη.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος στοχεύει στην προσέλκυση επενδύσεων που συνεισφέρουν:

1. Στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω:
 - ο του παραγωγικού, γνωστικού και τεχνολογικού μετασχηματισμού της οικονομίας
 - ο της δημιουργίας εγχώριας προστιθέμενης αξίας και
 - ο της βελτίωσης του ισοζυγίου πληρωμών
 - ο Στην προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας
2. Στην διατήρηση και αύξηση των θέσεων απασχόλησης μέσω αναδιαρθρώσεων και πολιτικών περιφερειακής σύγκλισης.»

Είναι προφανές ότι οι προαναφερόμενοι στόχοι του νέου Αναπτυξιακού Νόμου δεν μπορούν να τύχουν αντίκρουσης, καθώς η γενικότητα τους καλύπτει όλες τις αναπτυξιακές παραμέτρους. Αυτό που θα μπορούσαμε να προτείνουμε είναι η συμπλήρωση-εξειδίκευση των στόχων αυτών με τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η βέλτιστη κατανομή – αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων, μέσω της αποτελεσματικότερης εφαρμογής του Αναπτυξιακού Νόμου.
- Η διασφάλιση συνθηκών αντικειμενικότητας και διαφάνειας ώστε να εμπεδωθεί αίσθηση εμπιστοσύνης στο επενδυτικό κοινό.

Θεσμικές ρυθμίσεις οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά προς αυτή την κατεύθυνση είναι:

- Διατήρηση – επιτέλους - ενός σταθερού φορολογικού πλαισίου
- Μείωση του έμμεσου κόστους του ανθρώπινου δυναμικού
- Πραγματική απλοποίηση διαδικασιών Ίδρυσης – Αδειοδότησης & Λειτουργίας των Επιχειρήσεων
- Επιτάχυνση στην απόδοση δικαιοσύνης επί θεμάτων που άπτονται της εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου
- Καθορισμός οριστικών Χρήσεων Γης και βελτίωση των υποδομών – παρεχόμενων υπηρεσιών σε οργανωμένες Βιομηχανικές Περιοχές
- Σύνδεση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με Απασχόληση

2ο Ζήτημα: Αδυναμίες του νόμου 3299/04 (προηγούμενος επενδυτικός νόμος)

«Βασικές Αδυναμίες:

- Έλλειψη αναπτυξιακής στόχευσης και στρατηγικής
- Απουσία κινήτρων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας
- Μη συμβολή στον τεχνολογικό και γνωστικό μετασχηματισμό

Θεσμικές δυσλειτουργίες :

- Πολυπλοκότητα θεσμικού πλαισίου και πλήθος ρυθμίσεων ως προς το είδος και εύρος των δραστηριοτήτων που ενισχύονται.
- Έλλειψη σαφούς ετήσιου χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμού και υπέρμετρη επιβάρυνση του ΠΔΕ
- Καθυστερήσεις στην αξιολόγηση, την χρηματοδότηση, την υλοποίηση και τους ελέγχους

– Πολύπλοκο σύστημα βαθμολογίας και χαμηλό ελάχιστο αποδεκτό όριο βαθμολογίας το οποίο οδήγησε σε έγκριση του 98% των υποβαλλόμενων σχεδίων.»

Είναι γνωστές οι αδυναμίες που χαρακτήρισαν τον ισχύοντα Αναπτυξιακό νόμο 3299/2004 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Όμως αυτό δεν αναιρεί και τα θετικά στοιχεία του. Άλλωστε ο κ. Αρναουτάκης, αρμόδιος Υφυπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, μιλώντας στη Βουλή στις 26.1.2010, στο πλαίσιο διαδικασίας κοινοβουλευτικού ελέγχου και παραπέμποντας σε δηλώσεις της κ. Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, είπε μιλώντας για το ν. 3299/2004 ότι: «Ο νόμος είναι καλός. Το έχει δηλώσει η Υπουργός μας. Εμείς όμως θέλουμε να κτίσουμε πάνω σε ό,τι θετικό παραλαμβάνουμε. Δεν θέλουμε να γκρεμίζουμε.»

Με αυτό το πνεύμα και εμείς επισημαίνουμε ορισμένα στοιχεία του ν. 3299/2004 που χρήζουν βελτίωσης:

- Ο προσανατολισμός του περιεχομένου των επιμέρους προδιαγραφών – ρυθμίσεων κυρίως στην μεταποίηση / τουρισμό, με αποτέλεσμα την μειονεκτική θέση των υπολοίπων τομέων σε ότι αφορά: Επιλεξιμότητα δαπανών και Τεκμηρίωση Επιχειρησιακής Σκοπιμότητας & Κόστους Επενδυτικών Σχεδίων
- Η απουσία προτυποποιημένου πλαισίου κανόνων διαδικασιών και δικαιολογητικών που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των ελέγχων, πιστοποίηση των δαπανών (με προβλέψεις για τροποποίησή τους ή / και διενέργεια συμπληρωματικών δαπανών) και εκταμίευση της επιχορήγησης
- Η ανομοιογενής εφαρμογή των διαδικασιών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο
- Το δυσλειτουργικό Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Επενδύσεων, το οποίο δεν παρέχει δυνατότητα ουσιαστικής διοικητικής πληροφόρησης για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων της εφαρμογής του Νόμου.

Ζήτημα 3^ο & 4^ο: Τομές του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου - Εξειδίκευση κριτηρίων βαθμολόγησης επενδυτικού σχεδίου

«Βασικές Τομές αποτελούν

- **Βαθμολόγηση επενδυτικών προτάσεων** βάσει συγκεκριμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών

Κάθε επιχειρηματική πρόταση αθροίζει μόρια βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων

- Ανταγωνιστικότητα, ποιότητα και εξωστρέφεια
- Πράσινη Επιχειρηματικότητα
- Αναδιάρθρωση, απασχόληση και ισόρροπη ανάπτυξη
- **Νόμος – Πλαίσιο**

– Επιλέξιμες όλες οι δραστηριότητες ανεξαρτήτως κλάδου πλην αυτών που ρητά εξαιρούνται από την Εθνική ή την Κοινοτική Νομοθεσία

- **Νέα, απλοποιημένη διαδικασία** υποβολής, αξιολόγησης και έγκρισης επενδυτικών σχεδίων

- Σύσταση Επενδυτικού Συμβουλίου που εποπτεύει την εφαρμογή του νόμου και θα εισηγείται βελτιώσεις και αλλαγές για προσαρμογή στις εκάστοτε νέες προκλήσεις

Πριν	Νέων Αναπτυξιακών Νόμων
Ελλειψη σαφούς χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμού	<u>Υποβολή προτάσεων κάθε 6 μήνες.</u> <u>Σαφής προσδιορισμός πόρων</u>
Πολύπλοκο σύστημα βαθμολογίας Χαμηλό ελάχιστο αποδεκτό οριο	<u>Σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης</u> <u>Ιεράρχηση</u> <u>Επιλογή επενδυτικών σχεδίων μέχρι εξάντλησης πόρων</u>
Καθυστερήσεις αξιολόγησης και χρηματοδότησης	<u>Σύστημα απλοποίησης</u> <u>Επιτάχυνση – Διαφάνεια</u> <u>Αμεροληψία</u>

<u>Κριτήριο αξιολόγησης της πρότασης</u>
<u>Κριτήρια ανταγωνιστικότητας, ποιότητας και εξωστρέφειας</u>
<u>A. Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ</u>
1. Προστιθέμενη αξία ανά μονάδα κόστους
1. Συνολική προστιθέμενη αξία σε ετήσια βάση
1. Ύψος επένδυσης
1. <u>Εξωστρέφεια:</u>
1. <u>συμβολή στο ισοζύγιο πληρωμών με τη εισαγωγή μέρος του επενδυμένου κεφαλαίου</u>
2. <u>συμβολή στο ισοζύγιο πληρωμών με την εξαγωγή μέρους του κύκλου εργασιών</u>
<u>B. Καινοτομία, γνώση, διαφοροποίηση και συνέργειες</u>
1. <u>Καινοτομία προϊόντος:</u>
1. <u>Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο φορέα της Ελλάδας ή εξωτερικού</u>
2. <u>Δαπάνη για αγορά ή κατοχύρωση πατέντας</u>
3. <u>Διαφοροποίηση δραστ/τητας με τη δημιουργία νέου προϊόντος/υπηρεσίας (νέα αγορά, niche market)</u>
1. <u>Καινοτομία Διαδικασίας</u>
1. <u>Ερευνα & Ανάπτυξη</u>
1. <u>Συστήματα διαχείρισης και βελτιστοποίηση διαδικασιών</u>
1. <u>Πολιτικές και διαδικασίες διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού</u>
1. <u>Συνεργασίες επιχειρήσεων σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα (οριζόντιες και κάθετες)</u>
<u>Γ. Χρηματοοικονομική βιωσιμότητα</u>
1. <u>Πορεία της επιχείρησης ως τώρα (μ.ο. τελευταίας 3ετίας πάνω από τομεακό μέσο όρο) – τροποποίηση κριτηρίου για νέους επιχειρηματίες</u>
1. <u>Χρηματοοικονομική ανάλυση επιχειρηματικού σχεδίου</u>
1. <u>Κεφαλαιουχική βάση επιχείρησης</u>
1. <u>Σχέση Πάγιου προς Συνολικό Ενεργητικό</u>

1. Ποσοστό ίδιας συμμετοχής
<u>Κριτήρια Πράσινης Επιχειρηματικότητας</u>
1. Προστασία περιβάλλοντος (διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων και απορριμμάτων, μείωση ρύπων συστήματα διασφάλισης περιβαλλοντικής διαχείρισης)
1. Περιορισμός ενεργειακού κόστους παραγωγής και αξιοποίηση ΑΠΕ
1. Αξιοποίηση αδρανών βιομηχανικών κελυφών
1. Χρήση περιβαλλοντικά φιλικών εισροών και πρώτων υλών
1. Παραγωγή περιβαλλοντικά φιλικών νέων προϊόντων ή υπηρεσιών
1. Εγκατάσταση και μετεγκατάσταση σε οργανωμένους υποδοχείς δραστηριοτήτων / Δημιουργία ΒΕΠΕ από ομάδα επιχειρήσεων
<u>Κριτήρια αναδιάρθρωσης, απασχόλησης και ισόρροπης ανάπτυξης</u>
1. Εγκατάσταση σε φθίνουσα, ορεινή, ή απομακρυσμένη περιοχή
1. Διατήρηση ή αύξηση θέσεων εργασίας
1. Συμβατότητα της επένδυσης με υφιστάμενα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής (πχ. Γεωργικές καλλιέργειες, λατομεία, πολιτιστική κληρονομιά)
1. Αλλαγή χρήσης οικονομικών δραστηριοτήτων ή αναβάθμιση ποιοτικών χαρακτηριστικών
1. Εισροές από Τοπική και Περιφερειακή αλυσίδα παραγωγής
1. Καθετοποίηση οικονομικής δραστηριότητας
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>

Ένα πρώτο θέμα αφορά τις επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θεματικές δραστηριοτήτων. Προβλέπεται με την τροποποίηση και την εισαγωγή της έννοιας «Νόμος – Πλαίσιο» να ενταχθούν όλοι οι τομείς δραστηριότητας πλην αυτών που εξαιρούνται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Η επιλογή αυτή είναι πολύ θετική καθώς διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του Νόμου και σταματά την συνεχή προσπάθεια ερμηνείας των επιλέξιμων επενδυτικών σχεδίων όπως προβλέπονταν από τον Ν. 3299/2004. Τυχόν αντεπιχείρημα ότι ο Αναπτυξιακός Νόμος πρέπει να εστιάζει μόνο σε τομείς που μπορούν να προσδώσουν προστιθέμενη αξία και πλούτο σε μια τοπική οικονομία, δηλαδή μεταποίηση παραγωγή προϊόντων πρωτογενούς τομέα, τουρισμός, ενέργεια και κάποιες δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας, μάλλον παραγνωρίζει τη δυναμική που αναπτύσσεται σε κλάδους όπως π.χ. το εμπόριο και η παροχή υπηρεσιών. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος πρέπει να ενισχύει κλάδους που μπορούν αποδεδειγμένα να αποτελέσουν την ατμομηχανή της οικονομίας. Θα μπορούσε μάλιστα να υπάρξει πρόβλεψη διαφοροποίησης επιδότησης ανάλογα με τον κλάδο. Η δε διαφοροποίηση αυτή είναι πρόδηλο ότι πρέπει να εδράζεται σε διαφορετικές ομάδες κριτηρίων βαθμολόγησης σε διαφορετικές θεματικές ενότητες (μεταποίηση-τουρισμός-εμπόριο-παροχή υπηρεσιών) διαφορετικά θα υπάρξει άμεσος κίνδυνος άνισης μεταχείρισης κάποιων κλάδων υπέρ κάποιων άλλων.

Ως προς το χρόνο υποβολής επενδυτικών προτάσεων, και ειδικότερα τον περιορισμό της δυνατότητας υποβολής των προτάσεων μόνο δυο φορές τον χρόνο (κάθε εξάμηνο) και όχι καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, για λόγους καλύτερου επενδυτικού

προγραμματισμού, εκτιμούμε ότι δεν κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση γιατί θα επιφέρει καθυστερήσεις σε ώριμες επενδυτικές προτάσεις. Πραγματικά, ένα από τα πανθομολογούμενα πλεονεκτήματα του ν. 3299/2004 ήταν η δυνατότητα άμεσης υποβολής μελέτης/πρότασης όταν αυτή ήταν ώριμη και όχι στο τέλος του οικείου εξαμήνου. Είναι προτιμότερο να υποβάλλονται επενδυτικά σχέδια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού που θα υπάρχει για το έτος αυτό. Δεν μπορεί κάθε επενδυτική πρωτοβουλία να εγκλωβίζεται στα χρονικά πλαίσια και τη γραφειοκρατία. Εξάλλου κάθε επενδυτικό σχέδιο έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ανάλογα με το αντικείμενο του. Ο ορισμός 2 κύκλων κατ' έτος για την υποβολή προτάσεων καθυστερεί την ανάληψη άμεσης υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων. Επιπρόσθετα η συσσώρευση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων σε 2 χρονικές περιόδους κατ' έτος δημιουργεί φόρτο εργασιών με αποτέλεσμα την χρονική καθυστέρηση στην αξιολόγηση, έγκριση και συμβασιοποίηση των επενδυτικών σχεδίων, αυξάνοντας παράλληλα και το κόστος διαχείρισης. Συμπληρωματικά, για λόγους προγραμματισμού, θα μπορούσε να γίνει και επιμερισμός των διαθέσιμων πόρων κατά θεματική ενότητα όπως τουρισμός, μεταποίησης, υπηρεσίες, κλπ. και τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα να μεταφέρονται από μια θεματική ενότητα σε άλλη σύμφωνα με τις ανάγκες. Τυχόν αδιάθετο υπόλοιπο στο τέλος του έτους να μεταφέρεται στο επόμενο αυξάνοντας τον διαθέσιμο προϋπολογισμό. Καλό δε θα ήταν όλη αυτή η διαδικασία για την πορεία του προγραμματισμού να είναι διαθέσιμη μέσω ιστοσελίδας στο κοινό, ώστε να γίνονται γνωστά το συνολικό ύψος δαπάνης που θα αφορά επιχορηγήσεις επενδύσεων του αναπτυξιακού νόμου από το ΠΔΕ και κάθε 2μηνο που θα βγαίνουν αποφάσεις εγκρίσεων να μειώνεται κατά το αντίστοιχο ποσό ώστε να γνωρίζουν οι υποψήφιοι επενδυτές αν υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια και πόσα σε κάθε περιφέρεια και κεντρικά.

Η μέθοδος συγκριτικής αξιολόγησης των προτάσεων που φαίνεται να προκρίνει το προσχέδιο αποτελεί σημαντικό λάθος. Βασικό πλεονέκτημα του Αναπτυξιακού Νόμου 3299/04 ήταν η δυνατότητα του κάθε επενδυτή να υποβάλει πρόταση όλο το χρόνο και αυτή να ελέγχεται ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες προτάσεις και μάλιστα σε καθορισμένα χρονικά περιθώρια. Αυτό εξασφάλιζε ευελιξία, μία ισότιμη και δίκαιη αντιμετώπιση των επενδυτών, τη δυνατότητα προγραμματισμού των κινήσεων τους και μια παράλληλη υλοποίηση μικρών και μεγάλων επενδύσεων. Η επιβολή συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης δεν διασφαλίζει την ταχύτητα αξιολόγησης των προτάσεων και την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης αφού ανόμοιες επενδύσεις θα καλούνται να αξιολογηθούν από το ίδιο σύστημα. Η συγκριτική αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει σε αδιαφανείς τρόπους ελέγχου των προτάσεων δημιουργώντας «γκρίζες ζώνες» αντί να συνδράμει προς την πλευρά της διαφάνειας. Τυχόν επιλογή της συγκριτικής αξιολόγησης θα έχει θετική συνεισφορά στην αντικειμενικότητα της διαδικασίας αξιολόγησης μόνον εφόσον στηριχθεί σε συγκεκριμένα benchmarks (π.χ. ανά κλάδο) και συντελεστές εξισορρόπησης των χαρακτηριστικών ανόμοιων επενδύσεων. Για παράδειγμα, δύο επενδυτικά σχέδια από τελείως διαφορετικούς τομείς της οικονομίας (κτηνοτροφική μονάδα & εταιρεία ανάπτυξης βιομηχανικών πρωτοτύπων) με την ίδια συνολική βαθμολογία δεν είναι δυνατόν σε καμία περίπτωση να αντιμετωπιστούν απόλυτα με τον ίδιο τρόπο. Επίσης, εφόσον κάθε περιοχή εντός της οποίας γίνεται η ανάληψη και υλοποίηση κάθε

επενδυτική πρωτοβουλία έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις δικές της αναπτυξιακές, οικονομικές και κοινωνικές προτεραιότητες, ποιος και με ποια κριτήρια θα αποφασίζει την ενιαία ιεράρχηση των επενδυτικών σχεδίων ανά περιφέρεια και νομό; Στην περίπτωση που σε μια περιφέρεια το σύνολο της δημόσιας συμμετοχής στα επενδυτικά σχέδια είναι μικρότερο του διαθέσιμου προϋπολογισμού θα γίνεται ιεράρχηση και συγκριτική αξιολόγηση; Οι προτεραιότητες θα τίθενται σύμφωνα με τις εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητες; Θα υπάρχει συμπληρωματικότητα με τα υπόλοιπα μέτρα ενίσχυσης; Αυτά είναι ερωτήματα που δεν απαντώνται από το προσχέδιο...

Ως προς το χρονικό πλαίσιο αξιολόγησης, οι επιτροπές πρέπει να συνεδριάζουν πράγματι κάθε 2 μήνες και να αξιολογούν τα έργα ώστε η απόφαση να είναι άμεση και η υλοποίηση άμεση, αλλιώς θα έχουμε 1 χρόνο υστέρηση της συγγραφής της μελέτης από την έναρξη υλοποίησης του έργου μετά την έκδοση απόφασης που σημαίνει αλλαγές σε πολλά θέματα. Οι δε καθυστερήσεις στην καταβολή των ενισχύσεων είναι συχνά αποτέλεσμα έλλειψης πόρων και όχι διαδικασίας. Το πρόβλημα εντοπίζεται στη λειτουργία της διοικητικής – γραφειοκρατικής δομής. Επομένως η δέσμευση και έγκαιρη καταβολή των πόρων από την κεντρική διοίκηση στα περιφερειακά όργανα θα βελτιώνει σημαντικά την ροή των ενισχύσεων.

Η επίκληση όρων όπως απλοποίηση – διαφάνεια – αμεροληψία πρέπει να αποδειχθεί εμπράκτως και δεν μπορεί να γίνεται a priori επίκληση τους ως πλεονεκτημάτων της νέας διαδικασίας.

Ως προς τα κριτήρια βαθμολόγησης, η εξειδίκευση τους πρέπει να γίνει με τρόπο ώστε να τονίζεται η αντικειμενικότητά της.

Πιο συγκεκριμένα, προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε επιμέρους κριτήρια τα οποία δημιουργούν επικαλύψεις (είναι αλληλοτροφοδοτούμενα) όπως

- Συνολική Προστιθέμενη Αξία / Ύψος Επένδυσης / Καθετοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας
- Κεφαλαιουχική Βάση Επιχείρησης / Ύψος Ίδιας Συμμετοχής

Θα μπορούσε να εξεταστεί η θέσπιση on / off κριτηρίων και προβλέψεων για υποχρεωτική υλοποίηση απαραίτητων δράσεων-δαπανών, όπως:

- Δυνατότητα καταβολής της Ίδιας Συμμετοχής (με εξορθολογισμό – προτυποποίηση της απαιτούμενης τεκμηρίωσης, αφού η απαίτηση που εφαρμόζεται σήμερα και προϋποθέτει ελάχιστο μέσο εξαμηνιαίο υπόλοιπο καταθέσεων κρίνεται ιδιαίτερα περιοριστική έως ανέφικτη).
- Δυνατότητα συνολικής χρηματοδότησης του Επενδυτικού Σχεδίου, λαμβανομένης υπόψη της καθυστέρησης στην καταβολή της ενίσχυσης της επιχορήγησης. Προς το σκοπό αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα υποστήριξης της χρηματοδότησης αυτής από το χρηματοπιστωτικό σύστημα
- Διασφάλιση της Βιωσιμότητας του Επενδυτικού Σχεδίου.
- Εξασφάλιση των Ελαχίστων προϋποθέσεων / δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν την λήψη των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών λειτουργίας.

- Πρόβλεψη για υποχρεωτική υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων (ανάλογα με την δραστηριότητα) που αφορούν σε:
 - Προστασία Περιβάλλοντος
 - Εξοικονόμηση Ενέργειας ή / και Αξιοποίηση ΑΠΕ
 - Εξοικονόμηση / Ανακύκλωση Υδάτινων Πόρων
 - Βέλτιστη Αξιοποίηση Πόρων – Ανακύκλωση Υλικών
- Εφαρμογή Προτύπων Διασφάλισης Ποιότητας, Περιβαλλοντικής Προστασίας, Υγιεινής και Ασφάλειας ή / και Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων (ανάλογα με την δραστηριότητα)

Οι υπηρεσίες Υποδοχής, Αξιολόγησης / Ελέγχου – Καταβολής των ενισχύσεων χρήζουν βελτιωτικής αναδιοργάνωσης με έμφαση α) στη διασφάλιση επαρκών ανθρωπίνων πόρων σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες εξειδίκευσης όρων και προϋποθέσεων ένταξης επιμέρους Επενδυτικών Σχεδίων, καθώς και της αναγκαίας επικαιροποίησης και προσαρμογής τους στις αλλαγές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και β) στην προτυποποίηση διαδικασιών με παράλληλη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού και διασφάλιση της ομοιογενούς εφαρμογής σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η πρόβλεψη περί Επενδυτικού Συμβουλίου θεωρείται θετική καθώς ένα τέτοιο όργανο μπορεί να φανεί πολύ χρήσιμο για την συνεχή επικαιροποίηση των προβλέψεων του Αναπτυξιακού Νόμου. Η αρμοδιότητα θα πρέπει να επεκταθεί στην αναπροσαρμογή όλων των άρθρων του νόμου και όχι απλά στην παρακολούθηση των κορεσμένων τομέων και την εξαίρεσή τους από το νόμο. Θα πρέπει να εξετάζονται και να εισάγονται νέα χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. JEREMY, JESSICA) για τη διευκόλυνση της ιδιωτικής συμμετοχής, να πριμοδοτούνται νέες μορφές επενδύσεων που ενδεχομένως να αναδειχθούν στην πάροδο του χρόνου και να αναπροσαρμόζονται οι διαδικασίες εφόσον διαπιστωθούν καθυστερήσεις και αποκλίσεις από τον αρχικό σχεδιασμό. Η δε στελέχωση του θα πρέπει να αντακλά όχι μόνο τη χρηματοδοτούσα αρχή αλλά και τους χρηματοδοτούμενους επενδυτές με εκπροσώπους τους από την επιμελητηριακή/επιχειρηματική κοινότητα.

5^ο ζήτημα: Περιφερειακή διάσταση του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου

- Εφαρμογή του εκάστοτε Χάρτη Κρατικών Ενισχύσεων ο οποίος προβλέπει 4 ζώνες κινήτρων Α, Β, Γ και Δ με ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης 15%, 20%, 30% και 40% αντίστοιχα (επαναδιαπραγμάτευση με την Ε.Ε. το 2011)
- Κατανομή του 15% των ετησίως διαθέσιμων πόρων στους λιγότερο ανεπτυγμένους νομούς της χώρας

Ήδη έχουμε αναφερθεί στα περιορισμένα στοιχεία που το προσχέδιο περιλαμβάνει ως προς την περιφερειακή διάσταση του νέου Αναπτυξιακού νόμου.

Εκτιμούμε ότι η ιεράρχηση των βαθμολογημένων Επενδυτικών Σχεδίων πρέπει να λαμβάνει υπόψιν και την ζώνη υλοποίησης τους. Επίσης πρέπει να υπάρξει

διαφοροποίηση των ανώτατων ποσοστών ανά ζώνη με βάση και την κατηγορία / είδος του Επενδυτικού Σχεδίου.

Παράλληλα μπορούν να θεσπιστούν οριζόντια ποσοστά ενίσχυσης σε συγκεκριμένες κρίσιμες κατηγορίες, ανεξαρτήτως ζώνης, όπως:

- Εκσυγχρονισμός Ξενοδοχειακών Μονάδων με μετατροπή σε ΑΑ' τάξη
- Ειδικές Μορφές Τουρισμού
- Ανάπτυξη νέων Προϊόντων ή/ και Υπηρεσιών Έντασης Γνώσης
- Προστασία Περιβάλλοντος
- Ολοκληρωμένα Επιχειρηματικά Σχέδια συνδεδεμένα με συγκεκριμένους αναπτυξιακούς στόχους.

6^ο Ζήτημα: Βασικές μορφές ενίσχυσης

Παρέχει τα εξής κίνητρα

1. Επιχορήγηση κεφαλαίου
2. Επιχορήγησης χρεολυσίου μακροπρόθεσμου δανείου διάρκειας έως 10 έτη
 1. Το δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 65% του κόστους της επένδυσης και το υπόλοιπο καλύπτεται από εισφορά μετρητών για αύξηση κεφαλαίου
3. Φορολογικές απαλλαγές
 1. Μη διανεμόμενα κέρδη
 2. Αυξημένες αποσβέσεις
4. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης μηχανολογικού εξοπλισμού έως 7 έτη

Όλα τα κίνητρα είναι επιλέξιμα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ενώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις (άνω των 250 εργαζομένων ή κύκλος εργασιών άνω των € 50 εκατ.) και για τις επενδύσεις άνω των 50 εκατ. € ισχύει μόνο το φορολογικό κίνητρο. Η ίδια συμμετοχή ανέρχεται τουλάχιστον στο 25% του ύψους της επένδυσης. Μεγαλύτερα ποσοστά ίδιας συμμετοχής λαμβάνονται υπόψη θετικά στα κριτήρια αξιολόγησης.

Η προκαταβολή ανέρχεται στο 25% του συνολικού ύψους επιχορήγησης. Προβλέπεται ενδιάμεση δόση η οποία αθροιστικά ανέρχεται στο 50% της επιχορηγούμενης επένδυσης. Το τελευταίο 5% της επιχορήγησης καταβάλλεται 3 χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας της επένδυσης.

Υπάρχουν δύο επίπεδα επιλογής επενδύσεων: το κεντρικό και το περιφερειακό, τα οποία λειτουργούν με τα ίδια κριτήρια και τις ίδιες κατευθύνσεις. Το περιφερειακό επίπεδο εξετάζει επενδυτικά σχέδια ύψους έως 3 εκ. ευρώ, ενώ το κεντρικό επίπεδο, εξετάζει σχέδια ύψους πάνω από 3 εκ. ευρώ.

Για τα κίνητρα φορολογικού χαρακτήρα είναι σκόπιμο να εξεταστεί, το ενδεχόμενο για όσες επενδύσεις γίνονται με χρήση φορολογικής απαλλαγής να παρέχεται το ανώτατο όριο ενίσχυσης ανά ζώνη ή/ και οριζόντια.

Επισημαίνεται ότι οι αυξημένες αποσβέσεις στην πράξη καθυστερούν την ανάκτηση της ισοδύναμης ενίσχυσης.

Με βάση τα προβλήματα ρευστότητας της αγοράς κρίνεται σκόπιμος ο περιορισμός στην χορήγηση της ενίσχυσης της επιχορήγησης να έχει εφαρμογή μόνον για μεγάλα

επενδυτικά σχέδια (άνω των 50 εκ. €), τα οποία άλλωστε στοχεύουν σε υψηλή κερδοφορία.

Πρέπει να αποσαφηνιστεί εάν υπάρχει δυνατότητα συνδυασμού μορφών ενίσχυσης.

Προτείνεται να είναι δυνατή η ενίσχυση της Επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για το σύνολο των Επενδυτικών δαπανών.

7^ο ζήτημα: Διαδικασίες / μηχανισμοί αξιολόγησης των προτάσεων & έλεγχος υλοποίησης

- Προκήρυξη υποβολής επενδυτικών σχεδίων ανά 6μηνο με ανακοίνωση συνολικών διαθέσιμων πόρων για επιχορηγήσεις.
- Ηλεκτρονική υποβολή πρότασης & αυτόματη απόρριψη ελλιπώς υποβαλλομένων φακέλων.
- Διαχωρισμός μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών και μητρώου ελεγκτών.
- Τυχαία κατανομή φακέλων σε πιστοποιημένους αξιολογητές.
- Συγκριτική αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων.
- Ολοκλήρωση της αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων σε 4 μήνες.
- Δυνατότητα άπαξ επανυποβολής πρότασης που έχει απορριφθεί.
- Κοστολόγηση βάσει τυποποιημένου μοναδιαίου κόστους.
- Παρακολούθηση της πορείας αξιολόγησης του φακέλου μέσα από το διαδίκτυο και ανάρτηση των εγκεκριμένων επενδύσεων στο ίδιο σημείο.
- Έκδοση οδηγιών για τις διαδικασίες αξιολόγησης, ενστάσεων & ελέγχων. Ανάρτησή τους στο διαδίκτυο.
- 4ψήφια γραμμή ενημέρωσης, παραπόνων και καταγγελιών.
- Διαδικασία παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων μετά την ολοκλήρωσή τους.

Προτείνεται η αναβάθμιση του υπάρχοντος Πληροφοριακού Συστήματος κρατικών ενισχύσεων ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων υπό συνθήκες πλήρους διαφάνειας καθώς και να είναι δυνατή η παρακολούθηση όλων των διαδικασιών μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.

Από την εμπειρία κρίνεται πολύ χρήσιμη η προτυποποίηση του περιεχομένου της Οικονομοτεχνικής Μελέτης (Μοντέλου κοστολόγησης και Αξιολόγησης Βιωσιμότητας), με δυνατότητα εφαρμογής σε όλους τους τομείς – κλάδους της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συναφώς είναι απαραίτητος ο καθορισμός – προτυποποίηση των απαραίτητων δικαιολογητικών ανά φάση (αξιολόγηση, έλεγχος, καταβολή επιχορήγησης, ολοκλήρωση), με προσπάθεια του κατά τον δυνατόν περιορισμού τους.

Σκόπιμος κρίνεται, επίσης, ο προσδιορισμός των όρων και προϋποθέσεων τροποποίησης εγκεκριμένων επενδυτικών δαπανών (διαφοροποίηση –υλοποίηση

πρόσθετων δαπανών), ενώ χρήσιμη θα είναι η πρόνοια για τροποποίηση περιεχομένου και κόστους Επενδυτικών Σχεδίων, σε περιπτώσεις μεγάλων καθυστερήσεων στην υλοποίησή τους, χωρίς ευθύνη των Επενδυτών.

Σημαντική απλοποίηση θα επιφέρει τυχόν πρόβλεψη για καταβολή της επιχορήγησης μέσω τραπεζικού λογαριασμού του κάθε επενδυτή.

8^ο ζήτημα: Ακολουθία βημάτων αξιολόγησης και έγκρισης

- Ιεράρχηση προτάσεων
- Πρώθηση επενδυτικών σχεδίων έως το 85% των πόρων
- Κατανομή υπολοίπων σε λιγότερο αναπτυγμένους νομούς
- Πριμοδότηση μέχρι 10% για μεσαίες και μέχρι 20% για μικρές επιχειρήσεις

Η ιεράρχηση των προτάσεων είναι σκόπιμο να λαμβάνει υπόψιν παραμέτρους όπως οι ζώνες υλοποίησης και το ύψος του επενδυτικού σχεδίου.

Ως Κατακλείδα

Η επιμελητηριακή κοινότητα, μέσω της ΚΕΕΕ, εκφράζοντας θεσμικά τον επιχειρηματικό κόσμο, θεωρεί ότι η νομοθετική πρωτοβουλία αλλαγής του Αναπτυξιακού νόμου δίνει την ευκαιρία στην Πολιτεία να αξιοποιήσει την εμπειρία που έχουν αρκετά στελέχη του επιμελητηριακού χώρου ως προς τις διαδικασίες τέτοιων νομοθετημάτων και να εξετάσει έτσι το ενδεχόμενο θεσμικής συμμετοχής των Επιμελητηρίων στην όλη διαδικασία, ως φορείς που να αναλάβουν όχι μόνο την ενημερωτική υποστήριξη των υποψηφίων επενδυτών αλλά ακόμη και τη διαχείριση διαδικασιών όπως η υποβολή ή η αξιολόγηση επενδυτικών προτάσεων ή ακόμη και ο έλεγχος υλοποίησης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων.